ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2021/1102 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Ιουνίου 2021

με την οποία ζητείται από την Επιτροπή να υποβάλει μελέτη σχετικά με την κατάσταση και τις επιλογές της Ένωσης όσον αφορά την εισαγωγή, την αξιολόγηση, την παραγωγή, την εμπορία και τη χρήση των παραγόντων βιολογικού ελέγχου ασπόνδυλων στο έδαφος της Ένωσης, και πρόταση, εφόσον κριθεί σκόπιμο βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 241,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Οι παράγοντες βιολογικού ελέγχου είναι φυσικοί εχθροί, ανταγωνιστές ή συναγωνιστές, ή άλλοι οργανισμοί που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο, είτε άμεσα είτε έμμεσα, επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων των επιβλαβών οργανισμών καραντίνας, μέσω του ελέγχου των βιολογικών φορέων τους, των ζιζανίων και των χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

(2) Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, καλύπτονται μόνο οι παράγοντες βιολογικού ελέγχου ασπόνδυλων όπως τα έντομα, συμπεριλαμβανομένων των στείρων αρσενικών εντόμων, των ακάρεων και των νηματωδών ειδών (BCA).

(3) Οι προσεγγίσεις και τα είδη των κανονισμών που εφαρμόζονται για την ελευθέρωση, την αξιολόγηση και την κυκλοφορία των BCA διαφέρουν σε πολύ μεγάλο βαθμό μεταξύ των κρατών μελών. Ωστόσο, οι BCA δεν γνωρίζουν σύνορα και μπορούν να εξαπλώνονται πέρα από τα εδάφη όπου έχουν ελευθερωθεί σκόπιμα με σκοπό τον έλεγχο επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, ζιζανίων και χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

(4) Οι BCA, που χρησιμοποιούνται συχνά στις παραγωγές θερμοκηπίου, αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για τη βιώσιμη γεωργία και δασοκομία, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας (IPM) και της βιολογικής γεωργίας. Τα βιώσιμα γεωργικά συστήματα συμβάλλουν καθοριστικά στη μετάβαση της Ένωσης σε βιώσιμα συστήματα τροφίμων, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο - Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» και στην ανακοίνωση της Επιτροπής για μια «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», και με την υποστήριξη της μελλοντικής κοινής γεωργικής πολιτικής. Η χρήση BCA στο πλαίσιο αυτό συμβάλλει στη μείωση της εξάρτησης από χημικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

(5) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([1]) αποσκοπεί στην προστασία της Ένωσης από την εισαγωγή νέων επιβλαβών οργανισμών, αντιμετωπίζει δε αποτελεσματικότερα τους υφιστάμενους επιβλαβείς οργανισμούς. Η φυτοϋγειονομική πολιτική που καθιερώνεται στον εν λόγω κανονισμό επικεντρώνεται ιδίως στον έλεγχο των νέων επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών παγκοσμίως, στην πρόληψη της εισόδου τέτοιων επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών στο έδαφος της Ένωσης και, σε περίπτωση εισαγωγής τους, στην έγκαιρη ανίχνευση και εξάλειψή τους.

(6) Η εισβολή, η εγκατάσταση και η εξάπλωση επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της γεωργίας, των δασών, του φυσικού περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Το παγκόσμιο εμπόριο, η κυκλοφορία των προσώπων, η κλιματική αλλαγή και τα ακραία καιρικά φαινόμενα αυξάνουν τον επιπολασμό των επιβλαβών οργανισμών και τους φυτοϋγειονομικούς κινδύνους. Τα νέα εξωτικά είδη επιβλαβών οργανισμών αποτελούν επίσης απειλή για τα υφιστάμενα ενωσιακά συστήματα γεωργικής και δασικής παραγωγής, καθώς και για την αυτόχθονη χλωρίδα και πανίδα. Η εισαγωγή φυσικού εχθρού από την περιοχή από την οποία προέρχεται ο επιβλαβής οργανισμός μπορεί να συμβάλει σε μια κατάλληλη στρατηγική ελέγχου, αλλά μπορεί να ενέχει κινδύνους για την αυτόχθονη χλωρίδα και πανίδα. Ως εκ τούτου, πρέπει να διενεργηθεί επιστημονική εκτίμηση των πιθανών επιπτώσεων στην υγεία των φυτών και στη βιοποικιλότητα πριν την εισαγωγή κάθε BCA, με τη χρήση τυποποιημένης μεθοδολογίας, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών ανεπιθύμητων επιπτώσεων στα μη στοχευόμενα είδη, τα οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα γενικότερα.

(7) Είναι γνωστό ότι η χρήση των BCA αυξάνεται, δεδομένης της μεγαλύτερης ζήτησης από τους γεωργούς, τους διαχειριστές χώρων πρασίνου και τους κηπουρούς, οι οποίοι επιθυμούν να μειώσουν την εξάρτησή τους από χημικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

([1]) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ (ΕΕ L 317 της 23.11.2016, σ. 4).

(8) Διεθνείς οργανισμοί, ιδίως ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών μέσω της Διεθνούς σύμβασης για την προστασία των φυτών (IPPC) και η Ευρωπαϊκή και Μεσογειακή Οργάνωση για την Προστασία των Φυτών (EPPO), έχουν αναπτύξει διεθνή φυτοϋγειονομικά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για την ασφαλή χρήση των BCA και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη προτύπων για την ανάλυση κινδύνου και την έρευνα.

(9) Οι παραγωγοί BCA, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), παρέχουν καινοτόμες και ειδικές λύσεις για την προστασία των καλλιεργειών. Ο ποιοτικός έλεγχος των BCA αποτελεί βασική απαίτηση για την κατοχύρωση της ασφάλειας και την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους.

(10) Μια πιο συνεκτική προσέγγιση μεταξύ των κρατών μελών θα μπορούσε να διευκολύνει την ανάπτυξη και την πρόσβαση στην αγορά ασφαλών BCA. Αυτό θα συνέβαλε στη δημιουργία ευκαιριών για τα συστήματα γεωργικής και δασικής παραγωγής και για τον έλεγχο των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία της υγείας και του περιβάλλοντος.

(11) Το Συμβούλιο θεωρεί ότι μια μελέτη σχετικά με την κατάσταση και τις επιλογές της Ένωσης όσον αφορά την εισαγωγή, την αξιολόγηση, την παραγωγή, την εμπορία και τη χρήση των BCA στο έδαφος της Ένωσης είναι αναγκαία για τη βελτίωση της διαθεσιμότητας και της προσβασιμότητάς τους για τους χρήστες, διαφυλάσσοντας παράλληλα την ασφάλεια των ανθρώπων, των ζώων, των φυτών, του περιβάλλοντος και της επισιτιστικής ασφάλειας, σύμφωνα με τη διοργανική συμφωνία, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου ([2]), και ιδίως την παράγραφο 10 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 225 και 241 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(12) Οι επιλογές αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν την αξιολόγηση των δυνατοτήτων εναρμόνισης των κριτηρίων, των διαδικασιών και της λήψης αποφάσεων στην Ένωση· των ενωσιακών προγραμμάτων έρευνας, καινοτομίας και διάδοσης γνώσεων και της ενισχυμένης συνεργασίας με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, προκειμένου να επιταχυνθεί η πρόσβαση στην αγορά και να αυξηθεί η προσβασιμότητα των BCA· και της στήριξης των επενδύσεων, της καινοτομίας και της ασφαλούς χρήσης των BCA στον έλεγχο των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, ως πρώτο βήμα προς έναν εναρμονισμένο ορισμό μιας ευρύτερης έννοιας του βιοελέγχου,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλει, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, μελέτη σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά την εισαγωγή, την παραγωγή, την αξιολόγηση, την εμπορία και τη χρήση των παραγόντων βιολογικού ελέγχου ασπόνδυλων (BCA) στο έδαφος της Ένωσης. Θα πρέπει επίσης να αξιολογηθούν οι δυνατότητες εναρμόνισης των διαδικασιών σε ολόκληρο το έδαφος της Ένωσης, ώστε να διευκολυνθεί η προώθηση της ανάπτυξης και της πρόσβασης στην αγορά των BCA, να στηριχθούν οι επενδύσεις και η καινοτομία και να προωθηθεί η ασφαλής χρήση των BCA, μεταξύ άλλων όταν απαιτούνται για την καταπολέμηση των επιβλαβών οργανισμών καραντίνας, όπως επιβάλλουν οι φυτοϋγειονομικές αρχές.

Άρθρο 2

Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση, εφόσον κριθεί σκόπιμο βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης, ή διαφορετικά να ενημερώσει το Συμβούλιο σχετικά με πιθανά επακολουθητικά μέτρα της μελέτης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

([2]) Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1).

Λουξεμβούργο, 28 Ιουνίου 2021.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
M. do C. ANTUNES